

२३ सप्टेंबर, २०२२ हा दिवस
“जागतिक सांकेतिक भाषा दिन”
म्हणून साजरा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक : दिव्यांग-२०२२ / प्र. क्र.९१/दिव्यांग कल्याण.२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई- ४०००३२.
दिनांक :- १५ सप्टेंबर, २०२२.

वाचा : - भारत सरकार, सामाजिक न्याय आणि अधिकारिता मंत्रालय, दिव्यांगजन सशक्तीकरण विभाग यांचे पत्र क्रमांक :- D.O. No. N-ISLT012/11/2022-ISLRTC-DD(A), दिनांक :- ९ सप्टेंबर, २०२२.

शासन परिपत्रक :-

संयुक्त राष्ट्र संघटनेने २३ सप्टेंबर हा दिवस “जागतिक सांकेतिक भाषा दिन” म्हणून घोषित केला आहे. तसेच सांकेतिक भाषेच्या महत्त्वाबाबत जागरुकता निर्माण होण्याच्यादृष्टीने “वर्ल्ड फेडरेशन ऑफ डेफ” यांनी या वर्षासाठीच्या जागतिक सांकेतिक भाषा दिनासाठी “Sign Language unite us.” असे बोधवाक्य सुचवले आहे.

२. या अनुषंगाने दिनांक १९ ते २५ सप्टेंबर, २०२२ हा “जागतिक कर्णबधीर सप्ताह” म्हणून साजरा केला जात असून २३ सप्टेंबर हा दिवस “जागतिक सांकेतिक भाषा दिन” म्हणून “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” या कार्यक्रमाचा एक भाग म्हणून साजरा करण्यात येणार आहे.

३. या साजरीकरणाच्या कार्यक्रमांमध्ये खालील बाबींचा समावेश असू शकतो.

अ) अधिकारी / कर्मचारी / सहभागींना बोधवाक्याचे व्हिडीओ रेकार्डींग करण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाऊ शकते. बोधवाक्याचा व्हिडीओ <http://www.islrtc.nic.in/> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

आ) सामाजिक कार्यकर्ते / स्थानिक कर्णबधीर संस्था / कर्णबधीर व्यक्ती / कर्णबधीरांसाठीच्या शाळा/ प्रतिष्ठित व्यक्ती तसेच सांकेतिक भाषेचे दुभाषी यांना कार्यक्रमासाठी आमंत्रित केले जाऊ शकते.

इ) सांकेतिक भाषा दिनाबाबतचे फलक प्रसारित करण्यासाठी विभागाच्या संकेतस्थळाचा वापर करावा. तसेच “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” साजरा करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालयाने तयार केलेल्या बोधवाक्याचा वापर करावा. याबाबतची लिंक <http://www.islrtc.nic.in/> या संकेतस्थळावरील “Sign Language Day 2022” टॅबमधून डाऊनलोड करता येईल.

- ई) याबाबत जागरुकता निर्माण करण्यासाठी Common Sign Videos, ISL (Indian Sign Language) Dictionary, NCERT textbooks in ISL चे सार्वजनिक ठिकाणी थेट प्रक्षेपण करण्यात यावे. याबाबतची लिंक परिच्छेद ३ (इ) प्रमाणे आहे.
- उ) सांकेतिक भाषा दिनासंदर्भात कर्मचारी तसेच त्यांच्या कुटुंबियांसमवेत चर्चासत्रे, प्रश्नमंजुषा अशाप्रकारच्या स्पर्धा आयोजित करण्यात याव्यात.
- ऊ) सांकेतिक भाषेबाबत जागरुकता निर्माण करणारे साहित्य / पुस्तिका वरील संकेतस्थळावरून डाऊनलोड करून त्याचे वितरण करण्यासाठी मुद्रित करावे.
- ऋ) सांकेतिक भाषा दिनाबाबत जागरुकता करण्यासाठी सोशल मिडीया प्लॅटफॉर्म, मोठ्या प्रमाणावर एस.एम.एस., व्हॉट्स अॅप यांचा व्यापक वापर करावा.
- ल) सांकेतिक भाषा दिन साजरा करण्यासाठी कॅम्पस परिसरात सहजपणे नजरेस पडतील अशा ठिकाणी स्टॅंडीज तसेच फलक प्रदर्शित करावेत.
- एँ) सांकेतिक भाषा दिनी सांकेतिक भाषेतील राष्ट्रगीत प्रदर्शित करावे. याबाबतची लिंक परिच्छेद ३ (इ) प्रमाणे आहे.
४. सांकेतिक भाषा दिनाच्या साजरीकरणाचे निवडक छायाचित्रे / मेडिया क्लिप्स केंद्र शासनास ईमेलद्वारे mediadepwd@gmail.com येथे पाठविण्यात यावीत. तसेच त्या विभागाच्या संकेतस्थळावरसुद्धा प्रदर्शित करण्यात यावीत.
५. सबब स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सवाच्या साजरीकरणास मोठ्या प्रमाणावर यश मिळण्याच्यादृष्टीने वरील कार्यक्रमाचे संपूर्ण उत्साहाने करण्यात यावे, असे सर्व मंत्रालयीन विभाग तसेच मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग / कार्यालयांना सूचित करण्यात येत आहे.
६. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२२०९१५१२०९४३१८२२ असा आहे. तसेच सदर शासन परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(वि.पुं.घोडके)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,

- ७) सर्व सन्माननीय विधानपरिषद / विधानसभा सदस्य व संसद सदस्य,
- ८) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव / सचिव,
- ९) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- १०) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग / कार्यालय प्रमुख,
- १२) सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- १३) मा. मंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव,
- १४) मा. राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव,
- १५) मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,
- १६) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १७) सर्व प्रादेशिक उप आयुक्त, समाज कल्याण विभाग,
- १८) सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण विभाग,
- १९) सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- २०) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरेक नं. १, योगक्षेमसमोर, वसंतराव नाईक चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई ४०० ०२१,
- २१) इंडियन नॅशनल काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश, काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई ४०० ०२५,
- २२) राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रपती भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई ४०००२१,
- २३) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई ४०० ०२८,
- २४) बहुजन समाज पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई ४०००१३,
- २५) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई ४०० ०१३,
- २६) भारतीय कम्युनिस्ट (मार्क्सवादी) पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई ४०० ०१३,
- २७) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर, शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई ४७०० ०२८,
- २८) निवड नस्ती.